

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 618/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. októbra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. K. P., N., zastúpenej advokátkou JUDr. E. B., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 14 Co 603/2012-237 z 30. apríla 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. K. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. augusta 2013 doručená sťažnosť Mgr. K. P. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „navrhovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva

na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) č. k. 14 Co 603/2012-237 z 30. apríla 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že „Sťažovateľka sa žalobou podanou na Okresný súd Bratislava I dňa 26. 02. 2004 domáhala náhrady škody titulom náhrady za bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, nakoľko v dôsledku dopravnej, ktorú spôsobil J. H., utrpela ťažké poškodenie zdravia. V dôsledku úrazu, ktorý utrpela sťažovateľka vo veku 24 rokov, utrpela okrem iného aj zohyzdenie tváre vzniknuté v dôsledku skalpácie hlavy, ako aj obmedzenie hybnosti krčnej chrbtice, poruchy zraku a objavil sa u nej postkomočný syndróm a prežitý šok ovplyvnil aj jej celkový duševný stav.

Okresný súd Bratislava I rozsudkom sp. zn. 8 C 285/2004-170 zo dňa 12. 03. 2010, t. j. po 6 rokoch od podania návrhu rozhodol a priznal sťažovateľke odškodné vo výške 37.577,18 €, pričom o trovách konania rozhodol samostatným uznesením sp. zn. 8 C 285/2004-219 dňa 17. 09. 2012 po tom, čo rozhodnutie vo veci samej nadobudlo právoplatnosť v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Bratislava sp. zn. 7 Co 248/2010-209 zo dňa 10. 04. 2012. Súd prvého stupňa priznal sťažovateľke náhradu trov konania vo výške 10.912,42 €, nakoľko rozhodnutie o výške súdom priznaného plnenia záviselo od výsledkov znaleckého dokazovania. Voči uzneseniu o trovách konania podali odvolanie obaja účastníci konania, pričom Krajský súd Bratislava – porušovateľ uznesením sp. zn. 14 Co 603/2012-237 zo dňa 30. 04. 2013 napadnuté uznesenie o trovách konania zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľka podala odvolanie voči uzneseniu o trovách konania len voči položkám, ktoré jej neboli priznané.

Odporca svoje odvolanie opieral o tú skutočnosť, že sťažovateľka mala právnej zástupkyňi na základe faktúry č. 9/2000 uhradiť dňa 17. 05 2010 zmluvnú odmenu v sume 8.943,37 €, a preto mohol právnej zástupkyňi vzniknúť nárok na náhradu trov konania len v tejto výške t. j. 8.943,37 € a nie v súdom priznanej sume 10.912,42 €. Sťažovateľka sa k odvolaniu odporcu vyjadrila a poukázala na tú skutočnosť, že v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. mala s právnu zástupkyňou uzatvorenú dohodu o právnej pomoci, pričom

v zmysle § 3 ods. 2 môže byť zmluvná odmena určená i kombinovane, pričom v jej prípade išlo o kombinovanú odmenu, ktorá pozostáva z odmeny podielovej, a to vo výške 20 % z vyplatenej sumy, t. j. 8.943,37 € a odmeny tarifnej, o ktorej v zmysle § 140 a nasl. OSP rozhodne v konečnom rozhodnutí, pričom súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania v sume 10.912,42 €.

Obaja účastníci žiadali, aby súd zmenil uznesenie o trovách konania, pričom odporca žiadal priznať sťažovateľke len zmluvnú odmenu vo výške 8.943,37 € a sťažovateľka požadoval priznať plnú uplatnenú sumu trov konania spočívajúcej v tarifnej odmene vo výške 13.509,67 €.

Porušovateľ po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľky a odporcu je čiastočne dôvodné, a sú dané dôvody na zrušenie rozhodnutia v napadnutej časti v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) OSP, pretože nedostatočným odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred súdom, a preto vrátil veci prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. “.

Sťažovateľka zastáva názor, že krajský súd napadnutým uznesením porušil jej v petite sťažnosti označené práva, tvrdiac, že na zrušenie prvostupňového uznesenia č. k. 8 C/285/2004-219 zo 17. septembra 2012 neexistovali relevantné dôvody, pretože toto uznesenie Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) bolo podľa nej dostatočne odôvodnené a je z neho jednoznačne zrejmé, ako súd prvého stupňa rozhodol. Pokiaľ krajský súd v napadnutom uznesení vyjadril názor o nevyhnutnosti odôvodnenia rozdielu medzi sumou fakturovanou jej právnou zástupkyňu [8 943,37 € (ktorú jej sťažovateľka uhradila)] a sumou, ktorá bola sťažovateľke priznaná napadnutým rozhodnutím (10 912,42 €), považuje sťažovateľka „takýto pokyn súdu za zmätočný, ale aj nerealizovateľný, nakoľko súd prvého stupňa pri priznávaní trov konania postupuje v súlade s Občianskym súdnym poriadkom, ktorý v zmysle § 151 OSP rozhoduje o trovách konania na návrh účastníka konania, pričom ten ich je povinný vyčísliť do 3 dní od vyhlásenia rozhodnutia. Sťažovateľka si riadne a včas vyčísľila trovy konania, ktoré jej v konaní vznikli, pričom pri vyčíslení trov konania postupovala v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, v zmysle ktorej je upravená i tarifná odmena, a to v § 9 cit. vyhlášky. Sťažovateľka presne

vyčíslila v zmysle citovanej vyhlášky všetky úkony právnej pomoci, ktoré jej boli právnou zástupkyňou poskytnuté a ktoré sú nepochybné zo súdneho spisu, súd prvého stupňa podrobil predložené vyčíslenie trov kontrole a priznal sťažovateľke trovy konania, ktoré predstavujú tarifnú odmenu za právne zastúpenie. Sťažovateľke nie je zrejmé, prečo by mal súd prvého stupňa skúmať rozdiel medzi sumou 8.943,37 € a sumou 10.912,42 €, ako uvádza porušovateľ vo svojom odôvodnení.“

Úlohou súdu rozhodujúceho o trovách konania je podľa sťažovateľky iba preskúmanie toho, či trovy konania vyčíslené účastníkom konania boli skutočné a v súlade s ustanoveniami o tarifnej odmene advokátov v zmysle § 9 a nasl. vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“).

Sťažovateľke taktiež nie je zrejmé, prečo sa v napadnutom uznesení používa slovné spojenie „*duplicitný nárok na odmenu*“ za tie isté úkony právnej služby, keďže ona si neuplatnila žiadne duplicitné nároky. Konštatáciu krajského súdu, že „*kombinovanie zmluvnej a tarifnej odmeny nemá žiaden právny základ*“, považuje sťažovateľka za svojvoľný výklad vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Zrušenie uznesenia okresného súdu č. k. 8 C/285/2004-219 zo 17. septembra 2012 pokladá sťažovateľka aj za neefektívny postup, zbytočne predlžujúci už aj tak neprimerane dlhé súdne konanie, pretože súd prvého stupňa nemôže podľa nej rozhodnúť len tak, ako už rozhodol, „*t. j. na základe predbežného vyúčtovania trov konania a úkonov, ktoré sú uvedené v súdnom spise*“. Pokiaľ ide o odôvodnenie napadnutého uznesenia, sťažovateľka ho pokladá „*za svojvoľné, zmätočné a nezrozumiteľné, nakoľko porušovateľ v odvolacom konaní posudzoval podielovú odmenu, ktorá bola uplatnená výlučne u odporcu a nie v súdnom konaní, pričom príkazom súdu prvého stupňa, aby skúmal súvislosť medzi podielovou a tarifnou odmenou, pociťuje sťažovateľka aj za zásah do jej súkromno-právneho vzťahu medzi ňou a jej právnou zástupkyňou. Porušovateľ predmetným uznesením*

zasiahol do jej práva na súdnu ochranu a práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.“

Čo sa týka namietaného porušenia základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, došlo k nemu podľa sťažovateľky tým, že krajský súd *„prihliadol v odvolacom konaní na skutočnosti, ktoré s predmetným konaním nesúvisia, nakoľko podielová odmena nebola v časti trov konania na súde uplatňovaná, sa postavil na stranu odporcu“*.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd pri predbežnom prerokovaní prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci samej rozhodol týmto nálezom:

„1. Krajský súd Bratislava uznesením sp. zn. 14 Co 603/2012-237 zo dňa 30. 04. 2013 porušil základné právo Mgr. K. P. na súdnu ochranu, t. j. domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy SR.

2. Mgr. K. P. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 10.000 €.

3. Porušovateľ je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 331,15 € (1 úkon právnej pomoci podľa § 11 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. činí sumu 130,17 €, 2 úkony á 130,17 € - príprava a prevzatie, podanie sťažnosti, 2 x režijný paušál á 7,81 Eur, 20 % DPH, t. j. Eur) k rukám advokátky JUDr. E. B., a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez

prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený [§ 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

Ústavný súd preto ešte predtým, než pristúpi k vecnému posúdeniu sťažnosti, je povinný skúmať jednak to, či spĺňa všetky zákonom ustanovené náležitosti, ale aj to, či sú vôbec dané podmienky na jej prerokovanie vyžadované zákonom o ústavnom súde.

Podstatou sťažnosti sťažovateľky je námietka porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 14 Co 603/2012-237 z 30. apríla 2013 založená predovšetkým na jej presvedčení o nesprávnom právnom posúdení veci.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym

režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Krajský súd napadnutým uznesením rozhodol o odvolaní sťažovateľky (aj odporcu) proti uzneseniu okresného súdu č. k. 8 C/285/2004-219 zo 17. septembra 2012, ktorým okrem iného zaviazal odporcu zaplatiť sťažovateľke z titulu náhrady trov právneho zastúpenia sumu 10 912,42 € a z titulu ostatných rov konania sumu 42,84 €.

V odvolaní proti označenému prvostupňovému uzneseniu doručenému okresnému súdu 22. októbra 2012 sťažovateľka *„namietala nesprávnosť rozhodnutia súdu v tých položkách vyčíslenia trov právneho zastúpenia navrhovateľky, ktoré jej nepriznal. Podľa zákona č. 381/2001 Z. z. má poisťovateľ povinnosť nahradiť poškodenému všetky účelne vynaložené náklady spojené s právnym zastupovaním pri vymáhaní náhrady škody na zdraví. Na základe rokovania s protistranou došlo k odškodneniu bolestného a SSU zo strany odporcu, preto sú to bezpochyby účelne vynaložené náklady. Navyše len jeden úkon bol vykonaný pred začatím konania a ostatné dva úkony po jeho začatí. Nesprávne je aj nepriznanie náhrady za podané sťažnosti pre nečinnosť súdu, čo je pomerne časovo náročný úkon. Namietla aj správnosť nepriznania uplatnenej náhrady za cestovné motorovým vozidlom spojené s účasťou navrhovateľky na súde, resp. na vyšetrení u znalca. Súdu bolo známe, že navrhovateľka utrpela závažné poranenia hlavy. V čase pojednávania súdu dňa 16. 6. 2006 bola navyše na materskej dovolenke a kojila 15-mesačné dieťa. Tieto okolnosti si nesporne vyžadovali, aby necestovala hromadným dopravným prostriedkom, ale osobným autom. Pri priznávaní trov konania navrhovateľke súd nemal vychádzať z vyhl. č. 543/2005 Z. z. o cestovných náhradách, ale zo zákona č. 381/2001 Z. z., podľa ktorého má navrhovateľka ako poškodená nárok na úhradu všetkých účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením. Účasť navrhovateľky pri úkonoch v súdnom konaní pritom bola nevyhnutná.“*

V nadväznosti na uvedené sa sťažovateľka svojím odvolaním domáhala, aby odvolací súd zmenil napadnutý výrok prvostupňového uznesenia a priznal jej náhradu trov prvostupňového konania v sume 13 509,67 € a náhradu trov odvolacieho konania v sume 603,22 €.

Sťažovateľka tvrdí, že k porušeniu jej práv došlo v prvom rade tým, že napadnuté uznesenie je (na rozdiel od prvostupňového rozhodnutia) nedostatočne odôvodnené, a zároveň označuje pokyn odvolacieho súdu o nevyhnutnosti odôvodnenia rozdielu medzi sumou fakturovanou jej právnu zástupkyňu (8 943,37 €) a sumou, ktorá jej bola priznaná napadnutým rozhodnutím (10 912,42 €), za nerealizovateľný, spôsobujúci zmätočnosť a nezrozumiteľnosť napadnutého uznesenia a prekračujúci rozsah oprávnenia rozhodovacej činnosti súdu. Záver krajského súdu o neprípustnosti duplicitného priznania odmeny za tie isté právne úkony právneho zástupcu, resp. o nemožnosti kombinovania zmluvnej a tarifnej odmeny považuje sťažovateľka za neodôvodnený a svojvoľný.

Ústavný súd v prvom rade uvádza, že pri svojej rozhodovacej činnosti vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu ku všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04). Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

V nadväznosti na to ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu je síce z formálneho hľadiska právoplatným rozhodnutím, nejde však o rozhodnutie, ktorým by sa bolo o náhrade trov konania v právnej veci sťažovateľky právoplatne rozhodlo, ale o rozhodnutie, ktorým bolo zrušené uznesenie okresného súdu č. k. 8 C/285/2004-219 zo 17. septembra 2012 a vec bola vrátená tomuto na ďalšie konanie. Keďže o náhrade trov

konania nebolo dosiaľ s konečnou platnosťou rozhodnuté, konanie v tejto časti bude ďalej pokračovať, čo znamená, že sťažovateľka si bude môcť svoje práva uplatňovať v ďalej prebiehajúcom konaní.

Aj keď je sťažovateľka presvedčená, že „súd prvého stupňa v konečnom dôsledku nemôže rozhodnúť len tak ako rozhodol, t. j. na základe predloženého vyúčtovania trov konania a úkonov, ktoré sú uvedené v súdnom spise“, v prípade, že by to tak nebolo, môže v plnom rozsahu uplatňovať svoje návrhy a argumenty uvedené v sťažnosti ústavnému súdu aj v prípadnom odvolaní proti budúcemu rozhodnutiu okresného súdu o trovách konania, teda má k dispozícii procesné nástroje spôsobilé napraviť namietané pochybenia krajského súdu priamo v rámci prebiehajúceho konania, ktoré bude pokračovať na základe kasačného uznesenia krajského súdu.

V následnom odvolacom konaní proti novému rozhodnutiu okresného súdu o trovách konania bude preto plne v právomoci krajského súdu poskytnúť plnohodnotnú ochranu právam sťažovateľky. Z toho zároveň vyplýva, že ústavný súd v tomto štádiu konania nemá právomoc na prerokovanie sťažnosti voči napadnutému uzneseniu.

Ústavný súd preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

Ústavný súd ďalej uvádza, že rozhodovanie o náhrade trov konania je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05).

Práva na súdnu ochranu a v jeho rámci náhrady trov súdneho konania sa možno domáhať len spôsobom a v medziach zákona, ktorý upravuje podmienky na jej priznanie (čl. 51 ods. 1 ústavy).

Ústavný súd posudzuje problematiku náhrady trov konania zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o trovách konania iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (II. ÚS 140/2012, IV. ÚS 206/2013).

Ústavný súd napriek záveru o nedostatku svojej právomoci na prerokovanie sťažnosti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu sa s týmto uznesením oboznámil a zistil nasledujúce skutočnosti:

Krajský súd v predmetnom uznesení, ktorým zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 8 C/285/2004-219 zo 17. septembra 2012 v napadnutej časti, predovšetkým zdôraznil, *„že v občianskom súdnom konaní môže priznať náhradu trov konania účastníkom len v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a podľa výsledku súdneho sporu“*.

Vo vzťahu k nárokom odvodzovaným sťažovateľkou zo zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“), ktoré neboli pokryté náhradou priznanou podľa procesných predpisov v súdnom konaní, krajský súd uviedol, že sa ich sťažovateľka môže domáhať ako samostatného hmotnoprávneho nároku podľa zákona č. 381/2001 Z. z., teda osobitnou žalobou. To isté podľa krajského súdu platí, aj pokiaľ ide o nároky, ktoré vyplývajú z úkonov sťažovateľky, resp. jej právnej zástupkyne pred začatím súdneho konania alebo mimo jeho rámca.

Odvolačný súd sa nestotožnil s názorom právnej zástupkyne sťažovateľky, že má nárok na duplicitnú odmenu za tie isté úkony právnej služby, a to samostatne podľa Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a samostatne podľa zákona č. 381/2001 Z. z. Krajský súd ďalej argumentoval tým, že *„Duplicitné priznanie odmeny za tie isté úkony právneho zástupcu je neprípustné a nevyplýva ani z výkladu § 2 ods. 2, 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z.,*

o možnosti kombinovania spôsobov zmluvnej odmeny podľa odseku 2 tohto ustanovenia. Zákon v tomto znení nepochybne mal na mysli, že je možná kombinácia výlučne zmluvnej odmeny buď podľa počtu hodín, alebo paušálnou sumou, alebo podielom na hodnote veci. Výklad právnej zástupkyne navrhovateľky, že to pripúšťa kombinovanie zmluvnej a tarifnej odmeny, nemá žiadny právny základ. V tejto časti odvolací súd vyhodnotil odvolanie navrhovateľky za nedôvodné a neprihliadal naň.“

Podľa krajského súdu „Prvostupňový súd dostatočne neodôvodnil svoje rozhodnutie v zamietajúcej časti trov konania. Navrhovateľka namieta, že dve rokovania s protistranou boli až po začatí súdneho konania, pričom nie je zistiteľné, prečo ich súd považoval za neúčelné. V tejto súvislosti bude potrebné vysporiadať sa s námietkou odporcu, že za tie isté úkony (vykonané od 24. 2. 2004 do 12. 3. 2010 si právna zástupkyňa ako účelne vynaložené náklady vyčíslila sumu len vo výške 8 943,37 € vo faktúre, ktorú jej navrhovateľka preplatila dňa 17. 5. 2010, je potrebné preto odôvodniť rozdiel medzi touto sumou a sumou, ktorá bola navrhovateľke priznaná napadnutým rozhodnutím vo výške 10 912,42 Eur.“

Krajský súd prvostupňovému súdu taktiež vytkol, že vo vzťahu k nepriznaným cestovným nákladom sťažovateľky odôvodnil svoje rozhodnutie len právnou úpravou, pričom sa nevysporiadal s tým, či vzhľadom na zdravotný stav sťažovateľky a materskú dovolenku neboli splnené podmienky § 74 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov a na súdom vyžiadané úkony nebolo potrebné, aby sťažovateľka cestovala osobným motorovým vozidlom.

Na základe uvedeného odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP uznesenie okresného súdu č. k. 8 C/285/2004-219 zo 17. septembra 2012 v napadnutej časti zrušil, konštatujúc, že jeho nedostatočným odôvodnením bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred súdom, a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia krajského súdu dospel vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľky o tom, že krajský súd neodôvodnil svoje rozhodnutie v súlade s § 157 ods. 2 OSP, k záveru, že táto jej argumentácia neobstojí. Krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľka v odvolaní nastolila. Náležite pritom ozrejmil, ako dospel k záveru o nedostatočnom odôvodnení prvostupňového uznesenia, čím malo dôjsť vo vzťahu k účastníkom konania k odňatiu možnosti konať pred súdom. Krajský súd neponechal bez povšimnutia odvolacie argumenty sťažovateľky, ktoré majú pre vec podstatný význam. Odôvodnenie jeho rozhodnutia je preto ústave udržateľné a spĺňa požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

Sťažovateľka vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu ďalej tvrdí, že je založené na nesprávnej interpretácii vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Ústavný súd vo svojej judikatúre pravidelne zdôrazňuje, že nie je alternatívnou a ani ďalšou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). V dôsledku toho v konaní o ústavných sťažnostiach nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu vrátane posúdenia

skutkových otázok, pretože jeho úlohou nie je zastupovanie, resp. nahradzovanie všeobecných súdov ako ich ďalšia opravná inštancia. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 225/03, IV. ÚS 158/09). Akékoľvek skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť preto predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 262/04). Ústavný súd takisto pripomína, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je aj prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Ústavný súd musí mať tiež na zreteli, že podstatou rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je posúdenie ústavnej akceptovateľnosti namietaného rozhodnutia všeobecného súdu, prípadne iného orgánu verejnej moci, a nie posudzovanie jeho právnej perfektnosti ani jeho prípadné „vylepšovanie“ (m. m. IV. ÚS 325/08, IV. ÚS 218/2010). Poslaním ústavného súdu nie je kontrola súdnej činnosti vo všetkých smeroch a aspektoch a skúmanie akejkoľvek nožnej nezákonnosti alebo procesného pochybenia, či dokonca zrejmej nesprávnosti, ktoré sa v individuálnom konaní pred všeobecnými súdmi prípadne vyskytnú, ale výlučne posudzovanie konformity aktov aplikácie práva a ústavou, prípadne kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd.

Iba to, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom uznesení nestotožňuje, ešte nemôže zakladať splnenie podmienok prijateľnosti jej sťažnosti.

Ústavný súd nezistil, že by v prípade sťažovateľky išlo o taký prípad, v ktorom by krajský súd formalistickým postupom umožnil presadenie zrejmej nespravodlivosti. Krajský súd rozhodol vo veci sťažovateľky spôsobom, s ktorým sťažovateľka síce nesúhlasí, avšak obsahom základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, nie je právo na prijatie takého rozhodnutia, ktoré by muselo konvenovať názorom a požiadavkám sťažovateľky.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím štátneho orgánu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú tak možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorého by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 27/04, I. ÚS 158/05, IV. ÚS 300/08, IV. ÚS 158/09).

Za tejto situácie ústavný súd konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by signalizovali možnosť vyslovenia porušenia v petite sťažnosti označených práv sťažovateľky. Sťažnosť by preto bolo možné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú aj v prípade, že by ústavný súd nedospel k záveru o nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. októbra 2013